

AS 1.92

ΜΑΡΩ ΔΟΥΚΑ

ΚΑΡΡΕ ΦΙΞ (ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΚΕΔΡΟΣ 1976)

Είναι με μεγάλη χαρά που πήραμε τό βιβλίο τής "άρως "ούκα (τό τρίτο μέσα σέ τρία χρόνια) Καρρέ Φίξ. Τό 1974, τό δέκατοέκτετο χρόνο όταν τά τραγικά γεγονότα τοῦ νησιοῦ μας μᾶς εἶχαν βρεῖ στήν Ἀθήνα, ἔπασσε στά χέρια ^{μου} ~~σου~~ τό πρώτο της βιβλίο, " Ἡ Πηγάδα". Ἡ Μάρω Δούκα ἦταν τότε ἕνα τελείως ἄγνωστο πρόσωπο που μόλις ἔκανε τά πρώτα του δειλά βήματα στό χώρο τής φυγγραφικῆς δημιουργίας. Χωρίς νά ^{γνωρίζω} ~~γνωρίζω~~ γιά ποιόν πρόκειται, συνεπαρ-
 μ ἔνη ἀπό τό δυνατό, ἔμπειρο γράφιμο, τήν κοχλάζουσα γλώσσα καί τή στέρεη ἰδεολογική τοποθέτηση, εἶχα γράφει ἕνα ἐγκωμιαστικό κριτικό σημείωμα γιά τό βιβλίο. Σέ λίγες μέρες παρουσιάστηκε μπροστά μου ἡ συγγραφέας, ἔχοντας τό βιβλίο της ὑπ' ἄμαλης, μέ μιᾶ θερμή ἀφιέρωση. -Ἔχα τήν τιμή νά εἶμαι ἡ πρώτη που εἶχα γράφει κριτική γιά τή "άρω "ούκα. Σεμνή, λεπτούλα, συμπαθητική, μου ὁμολόγησε ὅτι γιά χρόνια τώρα γράφει ἀλλά δέν τολμᾶ νά δημοσιεύσει." Ἄωρα, μου λέει, θά ἐκδόσω τό δεύτερο βιβλίο μου"

"...τσι, τ' 1975 βγήκε τό δεύτερο βιβλίο τής "άρως "ούκα, ~~κῆχ~~ οἱ νουβέλλες "ποῦναι τά φτερά;". Ἡ Μάρω Δούκα εἶχε καθιερωθεῖ πιά σάν μιᾶ φτασμένη, μέσα στούς νέους, περογράφος μέ πολύ ταλέντο καί πολλές ἀποσχέσεις. [Ὅσοσο στό δεύτερο της ἐκεῖνο βιβλίο εἶχα διακρίνει μιᾶ ^{καί κάπως κουραστική} ~~ἐπιπόνη~~ ἐπιπόνη ἐπιπόνη του ἴδιου ὕφους που μέ εἶχα συνεπάρει στήν Πηγάδα, καθώς καί μιᾶ ἐπιμονή στά ἴδια ~~θέματα~~ ^{θέματα} περίπου θέματα. Ἄν ἔγραφα τίποτα γιά τό δεύτερο της βιβλίο. Ἡμερίμενα τή συνέχεια. Ἡ ἰδάλισθη μου μουλεγε πώς ἡ Μάρω Δούκα θά βρεῖ τό δρόμο της. Καί νά που ἦρθε τό " Καρρέ Φίξ" νά ἐπισφραγίσει καί νά ἐνισχύσει τίς πρώτες ἐκεῖνες ἀπόψεις μου. Ἡ Μάρω Δούκα εἶναι πιά ἕνα δυναμικό που βαραίνει ~~ἀπαπ~~ ἀποφασιστικά στήν λογοτεχνική παραγωγή τοῦ ἑλληνικοῦ χώρου, καί δέν εἶναι τυχαῖο τό γεγονός ὅτι τό ὄνομά της φιγουράρει ἀνάμεσα στά ὄνόματα τῶν δημοφιλέστερων συγγραφέων τής χρονιάς 1976.

Τό "Καρρέ-Φίξ" ἀποτελεῖται ἀπό δεκαπέντε διηγήματα, ὅλα παρμένα ἀπό τή σύγχρονη πραγματικότητα τής Ἑλλάδας. Κλείνοντας τήν τελευταία σελίδα τοῦ βιβλίου "εχεις τήν ἐντύπωση πώς ὅλη ἡ Ἑλλάδα ἔχει παρελάσει ἀπό μπροστά σου. Ἡ Ἑλλάδα ~~τῶν~~ ^{τῶν} τοῦ ἄγνωστῆ ἀγῶνα γιά μιᾶ καλλίτερη ~~κῆχ~~ μεταδικτατορική ζωή, ἀλλά καί ἡ Ἑλλάδα τῶν μικροαστῶν καί τῆς πλῆξης, ἡ Ἑλλάδα τῶν σπιούνων καί τῆς γραφειοκρατίας, Ἡ Ἑλλάδα τοῦ ναυτικοῦ, τοῦ μετανάστη, τῶν ἀνθρώπων τοῦ μόχθου καί τῆς ~~κῆχ~~ φωνακλοῦς μπουρζουά διανόησης τῆς πιάτσας καί τῆς φτωχογειτονιάς. Τό κάθε διήγημα, ἕνας ξεχωριστός κόσμος κι ὅμως ὅλα μαζί ἕνα φηφιδωτό ρωμαϊκό, γεμάτο σάτιρα καί πικρό χιοῦμο.

"...κεῖνο που σέ κάνει ν' ἀπορεῖς μέ τή Μάρω "ούκα εἶναι ἡ τόσο βαθειά καί πλατειά σ' ὅλες τίς ἀποχρώσεις της γνώση τῆς γλώσσας. Κι ὅταν λέμε γλώσσα δέν ἐννοοῦμε τῆς γλώσσας τοῦ σχολειοῦ καί τῆς φιλοσοφίας, μά τῆς γλώσσας τοῦ λαοῦ τῆς ὀλοζώντανης, αὐτῆν που μιλάει ὀ μᾶγκας τῆς δμόνοιας ἡ ὀ ναυτικός τοῦ ~~κῆχ~~ Πειραιᾶ, τῆ γλώσσα τῶν σαλονιῶν ἡ τῶν ὑπαίθριων καφενεῖων τῆς Πλατείας Κολωνακίου, ἡ ἀκόμη τῆ γλώσσα τῆς χωρι-
 τας γυναίκας

τας γυναίκας που κουτσομπολεύει με τη γειτόνισσα. Πού τίς σπούδασε όλες αυτές τίς φωτοσκιάσεις ή τόσο νεφρή συγγραφέας; Αντιγράφω δυο παραγράφους από δυο διηγήματα για να δει ο αναγνώστης τον διάφορο τρόπο γραφής, που ωστόσο έχει το χαρακτηριστικό ύφος της συγγραφέως.

Από το διήγημα: "Για τον Έρμη και για τον Απόλλωνα."

"..... "Ο Άρπαξα απ' το λαιμό κι' αν δέν μάς ξεχώριζαν θα τόν'επνιγα τον μπάσταρδο. Κατραμόκωλος σου λείει, ποιός τον υπολογίζει τον "ροκόπη; Έδω, είν' αλήθει πώς χρειάζεται πυγμή, άλλοιως σε καπάκωσαν οι ρουφιάνοι. "Από ρουφιάνους άλλο τίποτα πήςει το μάτι σου, έναν πιάνεις δυο ξεφουτβώνουν. "Εν είμαι νταής, που λένε. "Ε κανένα δέν λογοφέρνω, καμιανοῦ το κακό δέν επιδιώκω, το έναντιο μάλιστα, όμως και καμιανοῦ δε χαρίζω κάσταν. Άταράτα πράματα, δε ζητώ τίποτα, μόνο να μη μάς κολλοῦν. τότε καλλίτερα να τους πάρει ο διάβολος.".....

Και ένα απόσπασμα από το διήγημα "Η Νεφέλη".

"... Κι' έτσι, όσο ο Βουλευτής έπινε, ο "Ιομήχανος έμάσα και η Σύζυγος του έπλεε στα μενεξελιά της θάμνη των ματιών. "Όσο η Κυρία του ΧΧΧΧΧ Ζεύγους - του έφοπλιστικοῦ)- άπουσίαζε στην κουζίνα να παρατηρήσει το δουλικό και ο Κύριος του Ζεύγους έδινε ρεσιτάλ χέ χέ, η Βλαστερή ποιήτρια έκανε μίσαρκαστική ανάγνωση της έφημερίδας των έργων της ΜΕΑ. "Η δε Ξτυφή δημοσιογράφος μπλεκόταν σε κοινωνικές αναλύσεις κι' έσφθγγε άμυντικά το σάλι της... Τότε ο Βουλευτής πρότεινε θέμα ιστορικό-μιά τοποθέτηση, παρελθοντική, φυσικά για το λαό, τον Έλληνα. "Αυμάσια διπλοπόδι ο Βουλευτής για τη συνεργασία των τάξεων...."

Και μι' αλεπτομέρεια που σαν χΧΧΧΧ κύριους μάς συγκίνησε. Σε αρκετά από τα διηγήματα της, η Άρω "ούκα κάνει αναφορά στην Κύπρο και την πληγή της. "Ότο δείχνει πώς για τους ΧΧΧΧΧΧΧ έλλαδίτες συγγραφείς θΧΧΧΧΧ το κυπριακό είναι από τα προβλήματα που άπασχολοῦν τη σκέψη τους, ΧΧΧΧΧ μά που ωστόσο δέν τολμοῦν να το πιάσουν στο βάθος και στις τραγικές του επέκτασεις, ίσως γιατί δέν το γνωρίζουν όσο θαπρεπε. Να γιατί πρέπει πιά να γίνει κάτι, να κάνουμε την έπαφή μας πιο εύκολη, να πάει το πρόβλημα μας πιο κοντά στις εύαισθητες καραίτες των ανθρώπων του πνεύματος της Κυρίας "Αλλάδας, η να γίνει το αντίστροφο, να φέρουν εκείνοι τίς κεραίτες τους κοντά σ' έΧΧΧΧΧ έμάς. Γιατί το θέλουμε ή όχι, το θέλουν ή όχι, η μοίρα μας είναι άμεσα δεμένη με τη δική τους μοίρα, η μοίρα μας είναι και δική τους μοίρα.

Εμμ Παναγίδας